

nemlig, at man af de til geistlig Virksomhed henlagte Midler havde Noget tilovers til at komme Valgmændigheder eller Frimenigheder til Hjælp ved Lønningen af deres Præster. Jeg tænker ikke derved paa Bedehuse, thi dem haaber jeg, at vi snart skulle blive frit for i den Forstand, at Noget skulde nødsages til at oprette Bedehuse; jeg antager, at vi snart ville blive enige om, at Kirken kan benyttes ogsaa af Valgmændigheder; men det er min Mening, at den Minoritet, som yder Betydeligt i Tjænder og andre Udgifter til den geistlige Virksomhed, burde have en passende Andeel af de Capitaler, der opspares til Lønninger af deres Præst, og ikke blot Andeel af de Capitaler, der opspares, men saaledes at det blev fastsat, at den fast ansatte Præst skulde have en vis fast Løn, og ved Siden deraf en Løn, som var betinget deraf, at han beholdt en vis stor Deel af sin Menighed, saaledes at den hørte til ham som Præst, men at, naar f. Ex. $\frac{1}{8}$ eller $\frac{1}{10}$ af Menigheden tog en anden Præst, eller løste Sognebaand, skulde han, hvadenten han var skyldig i denne Bevægelse, eller ikke, lade sig afforte en vis Deel af den løse Deel af sin Løn. Derigjennem kunde man komme den friere kirkelige Bevægelse til Hjælp, Minoriteternes Ret kunde imødekomes, og ganske vist vilde et Retferdighedskrav kunne opfyldes ligesom overfor dem, der ellers maatte betale to Gange, deels til den Præst, som de ikke selv bruge, og deels til den, som de bruge. Det er meget muligt, at der er Somme, der finde dette saa fortræffeligt, men jeg kan ikke nægte, at det er en Ordning, som jeg vilde ansee for onskelig for Præsternes Bedkommende, ligesom jeg finder en lignende Fremgangsmaade anvendelig for Lærernes Bedkommende. Man giver nok Afgang til at faae kaldet Lærere, og jeg haaber til at faae kaldet Præster, men til at komme af med dem, der ikke due eller ikke kunne bruges, giver man ikke Menigheden Afgang og vil maaskee vanskeligt finde. Former derfor; men at det har en vis Paa virkning paa deres pecuniære Stilling, hvorledes de forstaae at røgte deres Kald overfor den dem betrøede Menighed, troer jeg kunde være hensigtsmæssigt nok. Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Loven til at gaae til et Ud-

valg, der vil give os et heelt andet Grundlag for en videre Bearbejden af denne Sag.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet: Det er nærmest nogle af de Uttringer, der bleve fremførte af den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, som havde givet mig Anledning til at forlange Ordet, fordi jeg haaber, at det muligens kunde lykkes, i alt Fald ved et Par Bemærkninger fra min Side, at bringe det dertil, at man lod den Deel af det, som den ærede Taler kom frem med, hvile, indtil det kan blive Gjenstand for en mere alvorlig og grundig Overveelse, end ssee kan under denne almindelige første Behandling. Jeg sigter ikke til den ærede Rigsdagsmands Forestillinger om, hvad der skulde haade Præsten meest og Menigheden med i Henseende til de Indtægter, der maatte tilflyde ham, i hvilken Henseende det forekommer mig, at det ærede Medlem var af den Formening, at det netop kunde være gavnligt at søge endogsaa en stærk Begrændsning af Præsternes Indtægter, for derved at opnaae et godt Resultat. Han tilføiede, at det maaskee fra mange Sider vilde ansees for heldigt slet ikke at yde Noget dertil. Jeg skal, som sagt, slet ikke gaae videre ind derpaa. En saadan Forestilling, at det skulde være bedst at give saalidt som muligt, er ikke ganske fremmed for mig; der er en anden æret Rigsdagsmand i Salen, der havde gjort den Erfaring med Hensyn til Skolelærerne, at jo Mindre de havde at leve af, desto bedre vare de. Dersom man kunde gennemføre dette som Princip, vilde det unægteligt fra et finansielt Standpunkt være overordentlig glædeligt, men det kan hidtil kun antages at være ganske Enteltes Anskuelse, hvorfor jeg skal lade dette ligge. Derimod maa jeg meget bestemt fremhæve, at, naar den ærede Rigsdagsmand gik ud fra, at den hele Ordning, der i finansielt Henseende var givet ved dette Lovudkast, skulde være farlig og betænkelig for Staten og trænge til en meget grundig Revision, og at den navnlig skulde være overordentlig farlig med Hensyn til de Pensionsbestemmelser, som her ere givne i Lovforslaget, da maa jeg bestemt gjøre gjældende, at dette ikke forholder